Metafyzika

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

1993

jedná se o část původního dokumentu:

1993

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 23. 7. 1993

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 23. 7. 1993

Metafyzika

Volkmann-Schluck hned na začátku své přednášky „Metaphysik und Geschichte“ (8140, str.3) říká o metafyzice následující: „Die Metaphysik steht unter dem von ihr selbst erhobenen Anspruch auf Erkenntnis ewiger Wahrheiten.“ Tím je hned na začátku zároveň rozhodnuto, co se pod metafyzikou bude myslet. Jakmile nějaká filosofie (nebo pseudofilosofie) odmítne „věčné pravdy“, je eo ipso nemetafyzická. Otázka však musí být postavena jinak. Metafyzika, svázaná s představou (a předsudkem) věčných pravd, je nedržitelná, jistě. Otázka však zní, jak by měla nebo jak možná bude vypadat metafyzika, která se s touto předsudečnou představou radikálně rozloučí? Je vůbec možná metafyzika bez tohoto hloupého předsudku? Záporná odpověď by znamenala, že napříště neponecháváme žádné místo pro jakoukoliv metafyziku. Pak to je otázka pouze terminologická, a nadto nedbající původního významu slova FYSIS. Metafyzická otázka, vůbec metafyzická problematika zasahuje ještě i tam, kde už není (neplatí, nevládne) FYSIS: zabývá se tím, co jde za FYSIS, tj. tam, kde už končí otázky filosofické FYSIKY. Je to pak jen otázka chuti a nechuti, sympatie a antipatie, nedoloženého souhlasu nebo odporu, jestliže toto vše chceme smést se stolu a rozhodnout o slovu „metafyzika“ předem. A přesně to znamená onen výměr metafyziky, který ji definuje jako poznání věčných pravd. Po mém soudu lze tímto směrem postupovat jen per nefas. Logičtější se mi zdá přihlédnout k tomu, co nám napovídá řecké slovo samo, a to bez ohledu na původní knihovnický význam, který vypovídá jen o umístění nějakého textu (sbírky textů) v knihovně.

(Berlín, 930723–2)